

TITULUS DECIMUS TERTIUS.

Del obrage de los paños.

CUMQUE superiori titulo, vestibus portandis sit modus descriptus, nunc sequitur immediate servandus circa conficiendos pannos. Et de artificibus lanificiorum, quam sint necessaria in vita humana, tradit late Cassan. in Catalog. gloriae mund. confid. 41. per totam & quia tituli quatuor sequentes sunt nostri declaratorii, & cum lex declarans cum declarata esset apponenda ut confusio & labor evitaretur, & non sit factum, licet sit laboriosum, utile tamen, hic interferam unam post aliam, prout inserui in meo Repertorio de cortes sub tit. 13. lib. 5. quod quidem repertorium fuit primus liber per me compositus & Regia approbatione impressus, cessavit tamen per nostram Recopilationem, licet non in omnibus.

SUMMARIUM.

1. Artificia lanificiorum sunt necessaria in hac vita.

IN hac l. Compilator inscriptione marginali remitte videndam l. 4. tit. 15. infra isto lib. debuit tamen allegare l. 37. tit. 17. infra isto libr. quia lex illa 4. nihil in propositum nostrae disposuit.

IN LEGEM III.

In hac l. subscriptio marginalis pro ejus declaratione allegat l. 1. tit. sequent. ubi & addit ad l. nostram; allegat itidem l. 2. tit. 16. infra eod. corrupte tamen allegavit titulum 16. nam est in tit. 17. infra eod. lib. & faciunt l. 11. tit. 16. & l. 11. tit. 17. infra hoc lib. pro declaratione nostrae l. de qua meminimus in l. 12. tit. 13. lib. 5. mei repertorii de Cortes.

IN LEGEM IV.

Pro declaratione hujus nostrae l. videnda est l. 2. tit. 14. sequentis, quae & addit alias poenas ad nostram l. & etiam videbis l. 11. tit. 16. & l. 11. tit. 17. infra isto lib. lanæque (de quibus in praesenti) consumi non possunt in pannis declaratis in l. 17. tit. 14. sequentis.

IN LEGEM V.

Pro declaratione hujus l. Compilator in Margine allegat l. 9. tit. 14. infra eod. &

vide etiam l. 31. istius nostri tit. 13. infra.

IN LEGEM VIII.

Compilator in margine corruptissimè pro declaratione nostrae l. allegavit l. 23. tit. 13. infra eod. nam debuit allegare in tit. 14. Item corruptius allegavit etiam l. 2. & 12. tit. 16. infra eod. nam debuit dicere tit. 17. & pluries sic reperies in hoc tit. quae nisi nunc emendarentur per me, laboriosum esset pluribus eas reperire, & alii eas omitterent quaerere & investigare.

IN LEGEM IX.

Itidem in hac l. corruptè allegatur pro declaratione nostrae legis l. 3. tit. 13. infra, nam est in tit. 14. quae declarat l. nostram, ut non habeat locum, ubi non utitur, *Arquear, sino carduzar, y añade mas penas.* & posui ego pro l. 18. tit. 13. lib. 5. mei repertorii.

IN LEGES XV. & XVI.

Pro declaratione harum duarum legum videbis l. 4. tit. 14. sequentis, quae disponit, *Que las hilanderas no puedan hilar, ni tener para ello mas de dos suertes de lana: una de estambre, otra de pie o de trama,* & posui pro l. 24. tit. 13. lib. 5. mei repertorii.

IN LEGEM XX.

Pro declaratione hujus l. Compilator in subscriptioe marginali allegat l. 5. tit. 13. debuit

Del obrage de los paños.

debuit dicere tit. 14. sequentis, ubi ipsemet Compilator in margine allegavit pro declaratione d. l. 5. l. 1. tit. 15. infra eod. & bene allegavit etiam l. 2. tit. 16. infra eod. lib. quae nil ad nostram l. facit, nisi jungatur cum dispositione l. 1. tit. 17. infra eod. lib.

IN LEGEM XXI.

Pro ista l. vide similem legem 113. infra isto tit. & lib. ubi idem in similibus disponitur & providetur.

IN LEGEM XXII.

Vide etiam l. 20. tit. sequentis.

IN LEGEM XXIII.

Compilator in subscriptioe marginali inquit l. hanc 23. corrigi per l. 6. tit. 14. sequentis, ubi ipsemet Compilator & bene inquit effectum d. l. 6. suspendi per l. 2. tit. 15. infra isto libro, & tandem per l. 3. tit. 16. infra eodem lib. fuit contra hanc ordinatum circa certos pannos *Vervies*, attamen per principium & proemium tit. 17. infra eod. lib. justum est & permissum quod possint in iis Regnis fieri panni hi *Vervies*, & miror quod Compilator ad hanc non adverterit, praesertim cum id potuerit videre in l. 31. tit. 13. lib. 5. mei repertorii, *T con que peynes*, id posse fieri disponit l. 26. infra isto tit. 15. nostrae Recopilationis.

IN LEGEM XXV.

Compilator hic sicut solet pro declaratione & extensione hujus l. allegavit l. 9. tit. 14. cum debuisset allegare tit. 15. sed fortassis impressorum fuit error, & non compilatoris, & quod signum debet in iis pannis apponi, vide l. 49. infra isto tit. 13.

IN LEGEM XXVI.

Vide l. 23. supra istius nostri tit. 13. ubi dixi, & posui sub l. 31. tit. 13. lib. 5. mei repertorii.

IN LEGEM XXVIII.

Allegatur in margine nostrae hujus l. 38. tit. 16. & est tit. 17. & in meo repertorio est l. 36. tit. 13. lib. 5.

IN LEGEM XXXI.

Pro ejus declaratione marginalis subscriptio allegat l. 7. tit. 15. infra eodem, debuit dicere tit. 16. & in meo repertorio est l. 39. tit. 13. lib. 5. & dixi l. 23. supra eodem, & ibi posui declarationem antiquam.

In ead. l. ibi, *En las ordenanças de los bastileros*, quae in l. praecedenti referuntur.

In eadem l. ibi, *Por lo menos treynta y ocho varas*, Compilator hic sub iis verbis in margine nostrae l. inquit, quod cessat rigor nostrae l. etiam adit minor mensura, ex l. 9. tituli *Arveda in Recopilationem.* Tom. IV.

proximi sed debuit dicere, tit. 15. & ex l. 7. tit. sequentis, & posui etiam ad declarationem l. 5. & 25. supra isto tit. & lib.

IN LEGEM XXXIII.

Circa istam legem & tres sequentes inquit subscriptio marginalis hic videndas l. 18. 19. & 20. tit. 16. infra eod. debuit dicere tit. 17. prout posuit sub l. 41. tit. 13. lib. 5. mei repertorii.

IN LEGEM XXXIV.

Vide quae diximus in l. praecedente, & quid statuatur; *En estamenas, dozenas*, vide l. 30. tit. 17. infra eod. lib.

IN LEGEM XXXV.

Vide quae diximus in l. 23. supra eodem tit. & lib.

IN LEGEM XXXVI.

Vide dicta in dict. l. 23. supra eod. titulo & libro.

IN LEGEM XXXVII.

Compilator in margine hic inquit per l. 39. tit. 16. debuit dicere tit. 17. infra eod. lib. *Se permite echar mas libras, y lo mismo en los otros paños contenidos basta la ley*, adde l. 24. istius nostri tit. 13.

IN LEGEM XL.

Subscriptio marginalis allegat prout solet corrupte l. 9. tit. 14. infra eod. debuit dicere tit. 15. quae lex 9. addit ad nostram.

IN LEGEM XLI.

Ad istam l. & quinque praecedentes, vide l. 39. tit. 17. infra eod. lib.

IN LEGEM XLVI.

Hæc lex inducta est ad declarationem praecedentium & similibus aliarum.

IN LEGEM XLIX.

Vide ad hanc l. 49. text. in l. 19. tit. 14. infra eod. lib. & l. 8. tit. 15. infra eodem lib. & l. 12. tit. 16. infra eod. lib. & quae diximus in l. 8. tit. 1. lib. 4. supra, & in l. 6. tit. 12. lib. 5. supra hac recopilatione pro declaratione harum legum, & dicenda in l. 114. infra isto tit. 13.

In ead. l. 49. ibi, *Tansi mismo*, hoc declara procedere secundum quod disponitur in l. 8. tit. 15. infra isto lib. & in hoc casu limitatur l. 12. tit. 16. infra isto lib. ut lex illa in iis textoribus non procedat: non tamen potest textor signum apponere, nisi prius sit factum & impletum dispositum in l. 14. tit. 15. infra isto lib.

IN LEGEM L.

Circa declarationem istius l. videnda est l. 7. tit. sequentis, quam & posui sub l. 58. tit. 13. lib. 5. mei repertorii.

IN LEGEM LV.

Circa istam l. inquit Compiler hic videndam l. 5. debuit dicere l. 2. tit. 16. infra eod. & adde tu, & l. 12. tit. 15. infra eodem lib.

IN LEGEM LVII.

Vide ad eam l. 13. tit. 17. infra eod. & not. ad hanc nostram, *Que si es rruvia la que se muele, ha de ser molida en molino*, ut l. 41. tit. 17. infra eod.

IN LEGEM LIX.

Compiler hic in subscriptione marginali pro declaratione nostrae l. allegavit l. 8. tit. sequentis, sed melius eam allegasset pro declaratione l. sequentis & vid. l. 20. tit. sequentis aliud iis officialibus prohibentem.

IN LEGEM LX.

Pro declaratione hujus l. videnda est l. 8. tit. sequentis, quam per errorem ad l. precedentem allegavit ibidem Compiler in subscriptione marginali.

IN LEGEM LXIII.

Ibi, *Que tenga barras*, corrigi text. in l. 9. tit. 12. lib. 5. supra, ut ibi dixi, & declara, ut in l. 9. sequentis, & vide dict. l. 25. & 31. istius nostri tit. 13.

IN LEGEM LXIV.

Corrupte in margine allegatur l. 40. tit. 16. infra eod. cum debuissent allegari tit. 17. & de iis visoribus, vid. l. 15. tit. sequentis & vide etiam l. 105. infra isto tit. 23. & lib. ubi latius dico.

IN LEGEM LXV.

Ad hanc l. nota quod vendentes instrumenta ad tingendum, debent ea vendere bona, ut disponit l. 24. tit. sequentis, & non possunt tingere cum *brasil*, ut in l. 27. tit. 17. infra eodem.

Ibi, *Y el cumaque*, ut in l. 7. tit. 15. infra eod. lib.

IN LEGEM LXVI.

Circa hujus l. declarationem videnda est l. 10. tit. 14. sequentis, & l. 21. & 23. tit. 17. infra eod. lib. & posui sub l. 74. tit. 13. lib. 5. mei repertorii.

IN LEGEM LXVII.

Videnda est l. 11. tit. sequentis ponens novum ordinem & formam circa hac nostri text. signa generalia, & l. 14. infra tit. 17. quem titulum corrupte hic allegavit subscriptione marginalis, & est in meo repertorio l. 75. tit. 13. lib. 5.

IN LEGEM LXVIII.

Compiler hic in margine inquit pro declaratione nostrae l. *Acerea de estos celestes que en esta ley, y en las tres siguientes se mandan dar a los paños*, videndam l. 14. tit. sequentis & l. 2. tit. 15. infra eod. lib. & l. 17. tit. 16. debuit dicere tit. 17. hoc eod. lib. Sed haec l. 17. est melior aliis in hoc propositum, & dictum est supra hoc tit. in l. 5.

Ibi, *Con media arroba de rruvia, puede ser tambien en paños de sezenos arriba echar cumaque*, ut in l. 7. tit. 15. infra eod. lib. disponitur.

IN LEGEM LXIX.

Videndam inquit legem 6. tit. 16. debuit dicere Compiler tit. 17. infra eod. lib. pro nostrae l. declaratione, & in l. precedente dixi.

IN LEGEM LXX.

Idem pro declaratione ejus, inquit, videndam l. 15. tit. 16. aliis est tit. 17. infra eod. lib. & in l. precedente 68. dixi.

IN LEGEM LXXI.

Videbis l. 7. tit. 16. alias est tit. 17. infra eod. lib. & dicta in l. 68. precedente.

IN LEGEM LXXIV.

Circa declarationem hujus legis, videnda est l. 12. tit. sequentis, & l. 5. tit. 15. & l. 13. & 14. tit. 17. infra eodem lib. & retuli in l. 82. tit. 15. lib. 5. mei repertorii.

IN LEGEM LXXVII.

Videnda est l. 52. infra tit. 17. quae corrupte pro titulo 16. allegatur in margine.

IN LEGEM LXXXI.

Videnda est l. 17. tit. 14. sequentis, infra hoc lib.

IN LEGEM LXXXIV.

Videbis l. 22. tit. 17. quae corrupte pro tit. 16. allegatur in margine, & posui sub l. 92. tit. 13. lib. 5. mei repertorii.

IN LEGEM XCV.

Vide l. 8. tit. 16. infra eod. quam posui sub l. 106. tit. 13. lib. 5. mei repertorii, ibi congregata, non

IN LEGEM CVI.

Ibi, *Sean obligados a pagar el daño*, tinctores enim pannorum qui pannos corrumpunt, tenentur de damno, & praesumitur damnata sua culpa factum, & secundum Bar. in l. Laphii & Genesii n. 2. C. de murilegu lib. 11. & vide l. 12. tit. 8. part. 5.

IN LEGEM CIX.

Videndam, inquit compiler l. 15. tit. sequentis & l. 43. tit. 17. infra eod. lib. & posui sub l. 117. tit. 13. lib. 5. mei repert. ubi retuli quoddam capitulum 10. prag. de los paños anni 1549. quod est l. 9. tit. 16. infra eod. lib.

IN LEGEM CXI.

Videnda est l. 8. tit. 14. seq. in fine.

Ibi, *Una blanca de plomo, y no mas per l. 46. tit. 17. corrupte allegatam per compilerem hic, permittitur, que lleve un quarto*, & posui sub l. 122. tit. 13. lib. 5. mei repertorii.

IN LEGEM CXII.

Ibi, *So las penas en ella contenidas*, servato prius eo quod dicitur in l. 5. tit. 16. infra eod. ubi aliam l. 40. tit. 17. infra eod. lib. allegat compiler pro declaratione dictae l. 5.

IN LEGEM CXIII.

Ibi, *Manda a los veedores*, qui sint illi *veedores de vara*, ponit l. 13. tit. 15. infra isto lib. ubi & disponitur quod visitatores ii apponantur, & nominentur etiam sartoribus, & aliis vendentibus ad mensuram.

Ibi, *Y si fueren falsos*, & tunc possunt dicti visitatores denunciare, ut dicitur in l. 15. tit. 14. infra isto lib. ad finem: & quam poenam incurrent visitatores ii signantes pannos pro bonis, vid. l. 45. tit. 17. infra eod. lib. & notandum, quod si visitatores ii habent partem in pannis, & multo fortius si omnes sunt sui, non possunt illos videre, neque signare, ut dicitur in l. 44. tit. 17. infra eodem libro.

IN LEGEM CXIV.

Ibi, *Sean vistos y sellados por el veedor o veedores para ello deputados en la ciudad, o villa, o lugar donde se vendieron*, intellige hoc in casu, in quo tales panni non sunt signati signo loci illius in quo sunt facti, secus si signo loci, ubi sunt fabricati signati sunt: nam tunc non est necesse signari per visitatores loci illius ubi venduntur, secundum text. in l. 15. tit. 14. infra eodem tit. Neque obstat l. 20. tit. 19. nam loquitur in casu speciali, scilicet, cum venduntur in grosso, & non minutim, & quod conductores gabellarum ne fraudentur sua gabella, & ubi gabella non debetur, cessavit dict. l. 20. dispositio. Et nota quod panni licet non afferant signum officialium eos facientium, non puniuntur vendentes

Qq ij panno

non enim possunt per aliquem vendi panni ingrassati, ut l. 7. tit. 12. lib. 5. supra.

IN LEGEM XCVI.

Ibi, *So pena que si lo trundiere*, idem disponitur in l. 10. tit. 12. lib. 5. supra.

IN LEGEM XCVII.

Vide l. 8. tit. 16. infra eod. & dicta per nos in l. 95. supra isto tit. & lib.

IN LEGEM XCVIII.

Ibi, *Y que no sea ofada de melezinar*, idem, in los *trundidores*, ut in l. 95. & 97. disponitur, & in l. 8. tit. 16. infra eod. lib.

IN LEGEM XCIX.

Compiler in marginali subscriptione inquit, videndas l. 10. & 11. tit. 15. infra eod. & facit idem l. 10. & 11. tit. 16. & l. 42. tit. 17. infra hoc lib. & limita nisi in casu l. 48. ejusdem tit. 17. & sic per istam l. & per illam 42. corrigitur text. in l. 10. tit. 15. infra eod. lib.

IN LEGEM C.

Videndam, inquit compiler hic legem precedentem, & quae ibi diximus, videbis.

Ibi, *Que ovieren de bazer obraje de paños*, & qui sint ii, traditur in l. 42. tit. 17. infra eod. lib.

Ibi, *Cada uno en su officio*, neque potest quis se intromittere in alio officio quam in illo ad quod est examinatus, ut in l. 11. tit. 15. infra eod. ubi etiam aliud in propositum disponitur, & posui l. 108. tit. 13. lib. 5. mei repertorii.

Ibi, *Los dichos paños*, si alieni sint, secus verò si proprii: nam proprios facere possunt, etiam examinati non sint, secundum text. in d. l. 11. tit. 15. infra eod. lib.

Ibi, *Mas de un officio*, hic habes text. probantem, quo quis duo officia incompatibilia non potest obtinere, prout diximus in nostro tractatu de decurionibus vocato, curia pisana sub lib. 2. c. 22.

IN LEGEM CIV.

Lege 13. tit. sequentis declaratum est, *Que lleven por derechos del retajo la mitad que por paño*, & retuli sub l. 102. tit. 12. libro 5. mei repertorii.

Ibi, *Salvo*, intellige ut per l. 6. tit. 15. infra hoc lib.

IN LEGEM CV.

Compiler in praesenti inquit, videndam l. 14. tit. sequentis, & l. 40. tit. 16. infra eod. lib. debuit dicere tit. 17. & posui sub l. 113. tit. 13. lib. 5. mei repertorii, & vide l. 64. supra isto tit. & lib. quae quidem leges servandae sunt sine obstaculo l. 14. tit. sequentis, & ita posui sub l. 72. tit. 19. lib. 5. mei repertorii.

Azevedo in Recopilationem. Tom. IV.

pannos tales, sed fabricatores eorum, ut constat ex l. quæ est l. 3. tit. 13. lib. 5. mei repertorii: neque intelligas quod signum loci in quo panni sunt est necessarium: nam non est, ut apparet, l. 8. tit. 15. infra eodem lib. & in l. 12. tit. 16. infra hoc eodem lib. sed quod tantum operatur quod tali signo apposito excusatur, si non signetur à visitatoribus loci ubi vendantur, ut dictum remanet.

IN LEGEM CXV.

Videnda est l. 3. tit. 12. lib. 5. supra, & l. 16. tit. sequente ad declarationem & ostensionem hujus nostræ. l. & posui sub l. 125. tit. 13. lib. 5. mei repertorii.

Ibi, *Sin que primero*, idem, *En sedas y brocados*, disponitur in l. 6. tit. 12. lib. 5. supra.

Ibi, *So pena de perder el tal paño*, aliter pœna

imponitur in l. 3. tit. 12. lib. 5. sed nostra est novior, ideo servanda, sed si bene inspicatur, eadem pœna ibidem imponitur pro prima vice, & vide quæ posui in l. 2. & 3. tit. 12. lib. 5. supra glos. 1. & pro ostensione nostræ legis, videndæ sunt leges, secunda, tertia, quarta, & quinta dicti tit. 12. lib. 5. supra, *T que sea lo mismo en los sayales y otros paños semejantes*, colligitur ex dict. l. 3. tit. 12. lib. 5. supra, prout ibi declaravi, ne bis eadem repetamus.

IN LEGEM CXIX.

Compiler hic in margine allegavit l. 12. tit. 13. infra quam usque nunc non reperi, sed melius facit l. 45. hic allegata in margine corrupte tamen allegata pro tit. 16. cum debuisset allegari sub tit. 17. & sic finitur tit. 13.

TITULUS DECIMUS QUARTUS.

De las primeras declaraciones de las leyes del titulo passado del obraje de los paños.

ET hæ declarationes fuerunt factæ anno 1528. *En Toledo*, & in hoc titulo, remissive, sicut in præcedente procedemus.

IN LEGEM I.

In margine dicitur videndam l. 11. tit. 15. infra eod. debuit dicere tit. 16. quæ quidem lex 11. facit ad declarationem nostræ hujus legis, ut dixi in l. 3. tit. 13. supra eod. lib. & l. 11. tit. 17. infra eodem libro.

IN LEGEM II.

Ibi, al Capitulo quarto, quod inseritur in l. 4. tit. 13. supra isto lib. ubi diximus.

IN LEGEM III.

Ibi, al Capitulo noveno insertum in l. 9. tit. 13. supra eod. ubi dixi.

IN LEGEM IV.

Ibi, Capitulo quinze y Diez, y feys, inserta in l. 15. & 16. tit. præcedentis, ubi dixi.

IN LEGEM V.

Ibi, al Capitulo veynte, insertum in l. 20. tit. præcedentis, ubi dixi.

IN LEGEM VI.

Ibi, Capitulo veynte y tres, insertum in l. 23. tit. præcedentis, ubi vide quæ diximus.

IN LEGEM VII.

Ibi, Capitulo cinquenta, insertum in l. 50. tit. præcedentis, ubi dixi.

IN LEGEM VIII.

Ibi, Capit. cinquenta y nueve, insertum in l. 60. tit. præcedentis, ubi dixi.

IN LEGEM IX.

Ibi, Capitulo sesenta, de quo dixi in l. 25. & 31. & 63. tit. præcedentis.

IN LEGEM X.

Ibi, Capitulo sesenta y feys, dixi in l. 66. tit. præcedentis, & marginalis subscriptio al-

legat hic l. 23. tit. 16. quæ est in titulo 17.

Ibi, *T ansí mismo*, vide l. 21. tit. 17. infra eod. quam corrupte hic in margine allegavit compiler.

IN LEGEM XI.

Ibi, Capitulo sesenta y siete, de quo dixi in l. 67. tit. præcedentis & subscriptio marginalis hic allegat l. 5. tit. sequentis, & leges 13. & 14. tit. 16. debet dici in tit. 17.

IN LEGEM XII.

Ibi, Capitulo sesenta y quatro, insertum in l. 74. tit. præcedentis, & subscriptio marginalis hic allegat l. 5. tit. sequentis, & leges 13. & 14. titulo 16. debet dici in titulo 17.

IN LEGEM XIII.

Ibi, Capitulo ciento y quatro, insertum in l. 104. tit. præcedentis, ubi dixi & vide l. 6. tit. sequentis.

IN LEGEM XIV.

Compiler hic in margine, inquit, videndam l. 40. infra tit. 16. est in tit. 17. quæ l. 40. corrigat nostram, ut dixi in l. 105. tit. præcedentis, ad quam nostra se refert.

IN LEGEM XV.

Ibi, Capitulo ciento y nueve, insertum in l. 109. tit. præcedentis, ubi dixi, & allegavi l. 43. tit. 17. infra eod. hic corrupte allegatam.

Ibi, *T otrosí mandamos*, vide quæ dixi in l. 114. tit. præcedentis.

IN LEGEM XVI.

Ibi, *Cap. ciento y quinze*, insertum in l. 115. tit. præcedentis, ubi dixi.

IN LEGEM XVII.

Ibi, *Pero mandamos*, hæc applicavi legem ad l. 4. & 81. tit. præcedentis, pro earum declaratione & limitatione.

IN

De la secunda declaracion de &c. 301

IN LEGEM XVIII.

Ad ll. 15. & 16. tit. præcedentis legem hæc applicavi.

IN LEGEM XIX.

Pro ejus declaratione, vide quæ dixi in l. 49. & 114. tit. præcedentis, & l. 12. tit. 16. infra eod.

Ibi, *Ni nombre de otro*, hoc enim prohibitum est, ut diximus in l. 8. tit. 1. lib. 4. supra; & ultra ibi allegatos tradunt Gomezius Leon, in *sua Centuria informationum juris loco 56. & ante eos Paris, conf. 29. n. 8. & 9. lib. 1. & Maria. Soc. late in c. dilecta de excess. prel. n. 6. cum sequent. aliquib. & Bemvenutus in tract. de mercatura. p. 2. numero 80. 95. & 96. cum sequent. ubi numero 71. cum pluribus aliis tractat, an præsumantur merces esse illius, cujus signo, aut nomine sunt assignatæ, & ideo in l. 12. tit. 16. infra isto lib. disponitur quod nullus mercator in pannis ponat nomen suum &*

signum, sed solum signum civitatis, ville aut populi ubi panni fiunt, nisi in textoribus qui quidem possunt ponere nomen suum, secundum l. 49. tit. 13. sup. isto lib. & hoc certa forma adhibita per l. 8. tit. 15. infra eod. lib. & de iis tractat late ultra dictos Cassan. in *Cara. glor. mund. 1. part. confid. 31. usque ad 36. ubi in 35. tractat an signa talis mercatoris probent, & in consil. 23. tradit qualiter unus nobilis non potest insignia & nomina alterius nobilis sibi assumere.*

IN LEGEM XX.

Ibi, *Descolar, ni trassenalar*, ad l. 22. tit. præcedentis applicui.

IN LEGEM XXI.

Ibi, *Segun y de la manera que en las dichas ordenanças se contiene*, sub l. 8. tit. præced.

IN LEGEM XXIV.

Ad l. 65. tit. præcedentis applicavi hæc l.

TITULUS DECIMUS QUINTUS.

De la segunda declaracion que se hizo de las dichas declaraciones, y feyes primeras de los paños.

ET hæ declarationes fuerunt factæ Toleti, Anno 1529. per eosdem Legislatores Carolum Quintum, & Joannam matrem ejus.

IN LEGEM I.

Ibi, *Quinto capitulo*, insertum in l. 5. tit. præcedentis.

IN LEGEM II.

Ibi, *Sexto capitulo*, de quo dixi in l. 23. tit. præcedentis & videndam dixi ibidem l. 3. tit. sequentis.

IN LEGEM IV.

Ibi, *Al nono capitulo*, quod est l. 9. tit. præcedentis ubi remisi.

IN LEGEM V.

Vide quæ diximus in l. 74. tit. præcedentis. Ibi, *Se guarden los retazos*, sic declarabis l. 104. tit. præcedentis ubi, dixi ibi, *Sean de cinco varas arriba*, intellige, en los paños para prietos, porque estos solos se han desollar siendo de cinco varas arriba, y de ay abaxo no, y los retazos de colores ninguno es necesario sellarse aun que sean de cinco varas arriba los tales retazos, eo quod versic. iste, que sean de cinco varas arriba, esta claro que se ha de referir a los retazos de paños prietos pues la principal disposicion desta ley habla de estos, y de los paños que se han de sellar, en especial pues saca esta ley los retazos de colores.

IN LEGEM VII.

Ad l. 68. tit. præcedentis applicavi hæc &

ad declarationem l. 65. eod. tit.

IN LEGEM VIII.

Vide l. 49. tit. præcedentis ubi diximus.

IN LEGEM IX.

Ad l. 31. tit. præcedentis hæc applicui, & ad l. 5. illiusmet tit. melius ad l. 25. versiculo, y el peyne, eod. tit.

Ibi, y estambre tres libras, addit ad l. 41. tit. præcedentis.

IN LEGEM X.

Ibi, *Al capitulo*, quod est l. 100. tit. præcedentis, quod quidem declaratur per nostram l. ut ibi dixi & in l. 99. ejusdem tituli.

IN LEGEM XI.

Ibi, *Quatro officios*, & quæ sint hæc, vide in l. 42. infra tit. 17. istius libri, & in l. 100. tit. præcedentis disponitur qualiter habentes pannorum mercimonia & contractionem tenentur esse prius examinati.

IN LEGEM XII.

Ad l. 55. tit. præcedentis hæc applicavi legem.

IN LEGEM XIII.

Ibi, *Señalados, veyntes de mercaderes de otra*, de quibus sit mentio in l. 113. tit. præcedentis, ubi dixi.

Ibi, *De los lugares de la tierra*, idem in omnibus officialibus statuitur in l. 4. tit. 14. lib. 8. infra.

IN LEGEM XIV.

Ad l. 49. tit. 13. supra eod. applicui hæc.

TITULUS

TITULUS DECIMUS SEXTUS.

De la tercera declaracion del obrage de los paños, y leyes suso dichas.

PER eosdem legislatores sunt facta ha leges istius tit. en Bruselas anno 1549.

IN LEGEM II.

Vide dicta per nos in l. 20. tit. 13. precedente.

IN LEGEM III.

Vide dicta per nos in l. 23. eodem titulo 13. supra isto lib.

IN LEGEM V.

Ad l. 12. tit. 13. supra eod. lib. 1. hanc applicui, & vid. l. 40. titulo 17. infra eodem.

IN LEGEM VII.

Vide dicta per nos in l. 31. tit. 13. supra isto lib.

IN LEGEM VIII.

Vide quae dixi in l. 95. & 97. tit. 13. supra eod. lib.

IN LEGEM IX.

Vide dicta per nos in l. 109. tit. 13. supra isto lib.

IN LEGEM X.

Vide dicta in l. 99. tit. 13. supra isto lib. & vid. l. 42. tit. 17. infra eod.

IN LEGEM XI.

Vide dicta in l. 4. tit. 13. supra eod. lib.

IN LEGEM XII.

Vide l. 49. tit. 13. supra isto lib. ubi diximus & in l. 114. eisdem tit. & lib. & dixi in l. 6. tit. 12. lib. 5. supra.

TITULUS DECIMUS SEPTIMUS.

De los paños berbies, y estambrados, y quarta declaracion cerca del obrage de los paños.

AB eodem legislatore sunt facta leges hujus nostri tit. Matrini Anno 1552. & sunt noviores, ut vides.

In proemio hujus tit. ibi, por la ley presente permitimos, vide quae dixi in l. 23. tit. 13. supra isto lib.

IN LEGEM II.

Ad l. 55. tit. 13. supra eod. lib. applicavit eam Compilator in margine l. 3. tit. 13. supra hoc lib. & in l. 8. tit. 13. eod. licet corrupte hanc allegavit.

IN LEGEM III.

Ad l. 57. tit. 13. supra isto lib. eam applicavi.

IN LEGEM VII.

Ad l. 71. tit. 13. supra isto lib. applicavi hanc.

IN LEGEM XI.

Ad l. 1. tit. 14. supra isto lib. applico hanc legem.

IN LEGEM XII.

Ad l. 8. tit. 13. supra isto lib. applicabimus hanc.

IN LEGEM XIII.

Dixi in l. 74. tit. 13. supra isto lib.

IN LEGEM XIV.

Dixi in d. l. 74. tit. 13. supra isto lib.

IN LEGEM XVI.

Facit ad l. 69. tit. 13. supra eod. lib.

IN LEGEM XVII.

Dixi in l. 68. tit. 13. supra isto lib.

IN LEGEM XVIII.

Hac lex & duae sequentes faciunt ad declarationem ll. 53. cum tribus sequenti tit. 13. supra isto lib.

IN LEGEM XX.

Compilator hic dicit videndam l. 30. infra isto tit.

De los Cereros, y Candeleros de sebo. 303

IN LEGEM XXI.

Dixi in l. 66. tit. 13. supra isto lib.

IN LEGEM XXII.

Ibi, capitulo octenta y tres, quod insertum est in l. 84. tit. 13. supra eod. lib. ubi dixi.

IN LEGEM XXIII.

Dixi in l. 66. tit. 13. supra isto lib.

IN LEGEM XXIV.

Dixi in l. 67. tit. 13. supra isto lib.

IN LEGEM XXVII.

Ad l. 65. tit. 13. supra isto lib. facit ista lex.

IN LEGEM XXXII.

Dixi in l. 77. tit. 13. supra istomet lib.

IN LEGEM XXXVII.

Ad l. 1. tit. 13. supra eod. lib. applicabimus.

IN LEGEM XXXVIII.

Dixi in l. 28. tit. 13. supra isto lib.

IN LEGEM XXXIX.

Ad l. 37. tit. 13. supra eod. lib. applicabimus, & ibi dixi.

IN LEGEM XL.

Compilator hic dicit videndam l. 15. tit. 14. supra isto lib. & dixi in l. 64. tit. 13. & in l. 105. eisdem tit. supra isto lib.

IN LEGEM XLI.

Ad l. 57. tit. 13. supra isto lib. applicabimus.

IN LEGEM XLII.

Dixi in l. 99. tit. 13. supra isto lib.

Ibi, Perayles, istud officium in duos dividitur modos, secundum quod reperies in l. 36. tit. 13. sup. eod. lib. & qualiter debent esse examinati officiales de quibus hic vide l. 109. tit. 13. sup. eod. ponentem penam textori non examinato, *anque tenga oficiales examinados*, nisi sit in propriis papnis, ut ibi & probatur etiam in l. 48. infra isto tit. & lib.

IN LEGEM XLIII.

Vide dicta in l. 109. tit. 13. supra isto lib.

IN LEGEM XLIV.

Ad l. 14. tit. 13. supra isto lib. applicabimus hanc.

IN LEGEM XLV.

Ad l. fin. tit. 13. supra isto lib. applicabimus, & ad l. 113. ibidem.

IN LEGEM XLVI.

Dixi in l. 111. tit. 13. supra istomet libro.

IN LEGEM XLVIII.

Ad limitationem l. 99. tit. 13. supra hoc lib. & l. 41. istius nostri tit. 17. notavi eam & iis tituli ii de los paños, remanent expediti in quibus antea factis laboriosum erat investigare leges declarantes alias, & nunc junctim reperies eas.

TITULUS DECIMUS OCTAVUS.

CUM de artificijs pannorum & officialibus eorum dictum sit in titulis precedentibus, nunc autem continuatur etiam materia aliorum officialium. Et candelarii an dicantur facientes candelas, vel an vendentes, vide Addit. Bart. in l. legatis ff. de legat. 3. fol. 67.

IN LEGEM II.

Examinandi prius sunt illi, qui publice vendere volunt velas cereas, vel de sebo, sub nostri text. pena.

SUMMARIUM.

1 Officialis faciens velas non examinatus, non tamen habens officinam publicam, an punietur nostra legis pena, vel alia & n. 2. quid si non eas signat.

Ibi, Que se examinen, sed an si officialis hic non examinatus non habet officinam publicam, punietur pena nostra: l. tanquam non examinatus, & crederem quod non, quia hic est casus omissus, punietur tamen virtute dispositionis legis sequentis, prohibentis vendi aliquid, iis pertinentis officijs, si non habeant officinam publicam, sed an si talis officialis examinatus non habens publicam officinam vendit velas has, non tamen eas signat secundum quod disponitur in l. 12. infra isto tit. an punietur duplici pena, una ob hoc quod non habet officinam publicam, alia vero quia abique

signo vendit velas, & dicendum est quod tantum una pena punietur ex glof. in l. qui de crimine C. de accusat. quam ibi sequuntur omnes, & Bart. in l. quemadmodum §. illud ff. ad l. Aquil. & ex aliis pluribus relatis per Hippol. in l. si in rixa numer. 14. ff. ad l. Corn. de sicar. ubi ita tenet in simili quaestione.

IN LEGEM VIII.

Cerea vela & alia facta ex cera, vel sebo debet esse ex eadem massa & non ex differenti, sub nostri text. pena.

SUMMARIUM.

1 Cera corrupta & mala an possit misceri cum bona & non corrupta.

Ibi, Una massa, neque debet immisceri cum corruptum cum incorrupto, vel malum cum bono, ut diximus late, in l. 3. tit. 5. lib. 1. supra, & ultra ibi relatos, vide etiam Menoc. de arbi. jud. lib. 2. cent. 4. case 382. & 383. & Fran. Marcum decis. Delphin. 540. n. 17. & 541. n. 4. & Mattien. l. 1. glof. 9. n. 3. cum seq. tit. 14. lib.

*lib. 5. supra & in glos. fin. l. 6. titulo 12. libro 5. disponitur in presenti.
supra diximus iterum.*

IN LEGEM XII.

Signanda sunt opera facta ex cera alba aut alterius coloris.

Ibi, *Cada un candelero*, intellige de illo qui habet officium publicum, quia nullus alius quam talis ex l. 3. supra cod. potest facere vel vendere velas has.

Qualiter puniantur, & applicentur, pœnæ in hoc nostro tit. constitutæ, declaratur in l. fin. hujus nostri tit.

IN LEGEM DECIMAM SEXTAM.

Ordo habendus per cerarios in labore cera,

SUMMARIUM.

Ordo inter cerarios habendus describitur.

Ibi, *Mahdamos*: Declarat dispositionem leg. 8. istiusmet tituli, & auget pœnas illius legis contra facientibus impositas, & ibi alia diximus, quæ esset superfluum hîc referre.

Alii duo tituli sequentes nihil habent quod commentari sit necesse, & sic cum dictis remanet expeditus liber hic septimus & totus ille quartus tomus nostrorum commentariorum ad leges has Regias.

FINIS.

